

Monumentnummer*: 516436

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 27 augustus 2001
Kadaster deel/nr 82936/181

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Haarlo Berkelland Gelderland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Geesteren D 2927

Omschrijving**

Inleiding

KERKGEBOUW (Nederlands Hervormd) als centraalbouw gebouwd in 1858, gelegen op een terp. Het kerkgebouw is opgetrokken in een met neo-gotische en neo-classicistische kenmerken uitgevoerde Waterstaatsstijl. De toepassing van spitsboogramen met vorktracingen verwijst naar de neo-gotiek, terwijl de als centraalbouw gekozen achthoekige vorm en het gebruik van hoekpilasters zijn afgeleid van het Neo-classicisme. Het gebouw bezit een monumentaal kabinetORGEL en een monumentale KLOK. De kerk is sinds 1983 in gebruik bij de Nederlands Hervormde Gemeente Haarlo en Waterhoek.

De kerk, omringd door oude bomen, is gelegen nabij een begraafplaats ten zuiden van de dorpskern van Haarlo langs de weg die naar Beltrum leidt.

Omschrijving

De kerk vertoont een achthoekige plattegrond, is opgetrokken in baksteen (kruisverband) en bezit een overeenkomstig achthoekig, met gesmoorde oud Hollandse pan belegd tentdak, dat bekroond wordt door een zinken dakruiter waarop een kruis en een haan. Van de met hoekpilasters gemarkeerde acht gevels bezitten er vier spitsboogvensters met grote gietijzeren kerkransen, bestaande uit een onderraam met 5x7 ruits verdeling en de boog met in elkaar grijpende vorktracingen. Drie gevels, twee aan de voorzijde waarin de deuren (vleugel paneeldeuren) zijn opgenomen en de gevel achter het achter het liturgisch centrum, zijn blind uitgevoerd. De gevel tussen beide genoemde toegangsdeuren is voorzien van twee laag geplaatste ramen en één in het midden er boven. Deze drie gevels bevatten ook als enige een gecementeerde plint. De vensters hebben hardstenen lekdorpels en een 1 1/2 steens omlijsting. Het tentdak

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

is voorzien van een bakgoot en bevat aan de voorzijde een schoorsteen. Op de top een lantaarn met KLOK van G.T. van Heuvel, 1857.

Het INTERIEUR bezit enkele waardevolle onderdelen en de ruimtelijke indeling is ongewijzigd. Op de twee toegangsdeuren sluit een klein halletje aan dat leidt naar de kerkruimte en tevens (linker entree) toegang geeft tot de consistoriekamer (met balkenplafond en schotwerk) en rechts de trap naar de orgeltribune die zich erboven bevindt. Opmerkelijk is dat genoemde ruimten zijn gevat binnen de achthoekige plattegrond van het kerkgebouw. De kerkruimte wordt grotendeels in beslag genomen door een in drie rijen, radiaal op de preekstoel gericht bankenplan met een uit planken bestaande oplopende vloer. De rijen zijn met de letters a-c aangeduid en iedere bank is genummerd. Zij hebben de vorm van een cirkelsegment en benadrukken daarmee het centraliserende effect van de vorm van het kerkgebouw. De middelste rij telt zes banken (de zevende rij is ca. twintig jaar geleden verdwenen); de flanken die tegen de muren eindigen, bevatten er tien. De banken met open en gesloten rugleuningen (een comfort, maar ook uiting van status, dat rijke boeren zich aanmaten) zijn voorzien van afsluitbare deurtjes. Ter plaatse van de zijmuren worden deze deurtjes door schilderingen gesuggereerd. In het liturgisch centrum de oorspronkelijke preekstoel met klankbord, de avondmaalstafel en een kabinetORGEL, gemaakt ca 1765 door H.H. Hess, gerestaureerd in 1972 door Verschueren Orgelbouw te Heythuysen.

Waardering

KERKGEBOUW 1858 in een verschijningsvorm waarin invloeden van de neo-gotische en neo-classicistische stijl zijn gevat.

- Van architectuurhistorische waarde vanwege de bijzondere achthoekige vorm, waarbinnen de consistoriekamer is opgenomen, met een in belangrijke mate gaaf interieur.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de ligging op een terp even buiten de dorpskern, nabij het kerkhof en temidden van begroeiing van oude bomen.
- Van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een geestelijke ontwikkeling.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk